

شیوه های ارزشیابی از آموخته های دانشجویان

اولین عامل اثرگذار در
طراحی سوال های امتحانی
نظریه های یادگیری است

کاربردهای نظریه های یادگیری در تدریس و ارزشیابی

1. نظریه های رفتارگرایی

2. نظریه های شناخت گرایی

نظریه های رفتارگرایی

- ✓ کاهش گرایی
- ✓ کامل گرایی
- ✓ نتیجه گرایی
- ✓ محتوا گرایی
- ✓ انگیزش بیرونی
- ✓ استفاده از تکنولوژی آموزشی در تدریس
- ✓ روش های مستقیم تدریس
- ✓ نظم و انضباط در کلاس
- ✓ انواع امتحان و ارزشیابی (تشخیصی، تکوینی و پایانی)
- بسیار مهم است
- ✓ ارزشیابی دقیق اهداف یادگیری

نظریه های شناخت گرایي

✓ کل گرایي

✓ ناقص گرایي

✓ فرآیند گرایي

✓ انگیزش درونی

✓ استفاده از هر فرصت و وسیله برای تدریس

✓ روش های فعال تدریس

✓ توجه به سطوح عالی شناختی (تفکر، خلاقیت، حل مسئله)

✓ امتحان و ارزشیابی (تشخیصی، تکوینی و پایانی) نیز

جزیی از فرآیند تدریس است

✓ ارزشیابی از انواع فعالیت های یادگیری دانشجویان

✓ ارزشیابی از توانایی های تحلیلی، خلاق و عملی

دومین عامل اثر گذار در
طراحی سوال های امتحانی
ذهنیت نسبت به توانایی های
شناختی است

سوال:

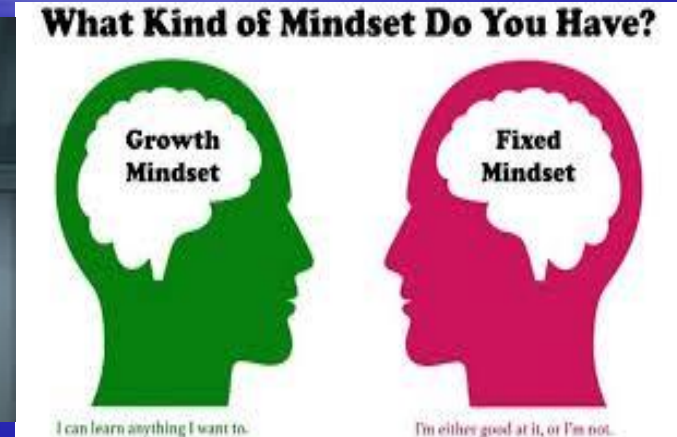
نظر شما نسبت به هوش، استعداد، توانایی و

یادگیری تون چیست؟

یعنی:

آیا ارثی است یا اکتسابی؟

Article titled "A national experiment reveals where a growth mindset improves achievement" by David Yeager, Kathleen M. Ryan, and David C. Moore. The article discusses the impact of growth mindset on academic achievement, particularly in the context of the 2012-2013 school year. It highlights that growth mindset interventions led to higher achievement in students who were initially low-achieving, especially in the context of the 2012-2013 school year. The article also mentions that growth mindset interventions led to higher achievement in students who were initially low-achieving, especially in the context of the 2012-2013 school year.

آزمونهای پیشرفت تحصیلی

این آزمونها دانش و مهارتهایی را که فرد تا لحظه اجرای آزمون کسب کرده است اندازه می گیرد و بر خلاف آزمونهای استعداد ناظر به گذشته اند یعنی برای تعیین آموختههای قبلی است.

مثال: آزمونهای ریاضی ، فیزیک ، مهارتهای فنی

انواع ارزشیابی در آموزش عالی

ارزشیابی هنجاری

ارزشیابی ملاکی

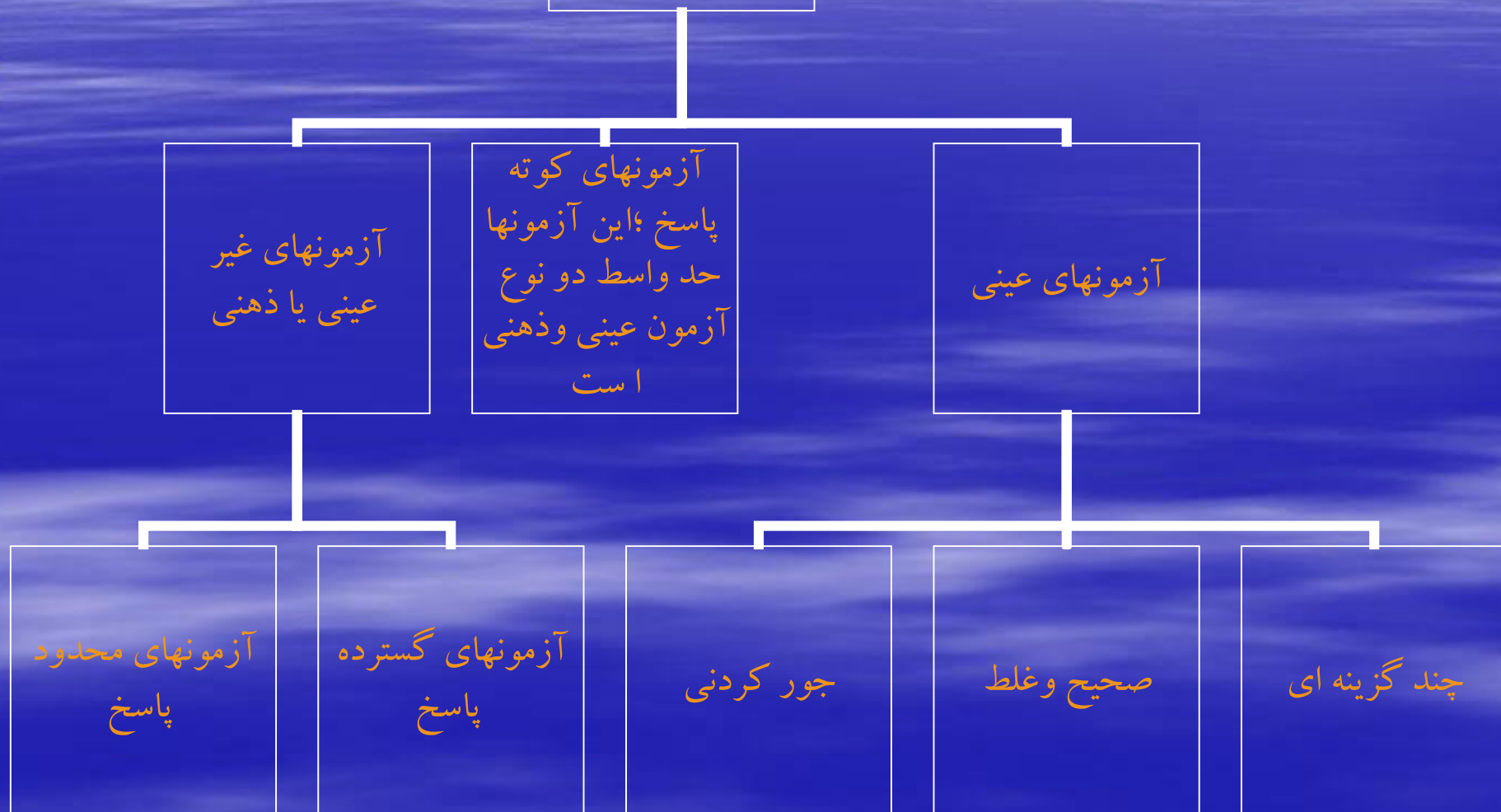
✓ ارزشیابی ملاکی : معیار یا ملاک ارزشیابی از پیش تعیین شده ، عملکرد یاد گیرنده در آزمون با توجه به آن ملاک سنجش می شود.

✓ ارزشیابی هنجاری: در این ارزشیابی عملکرد فرد با آزمون شوندگان دیگر سنجیده می شود.

انواع ارزشیابی از آموخته های دانشجویان

- ارزشیابی تشخیصی (diagnostic): جهت تشخیص مشکلات یادگیری آزمون شوندگان و روشهای مناسب رفع مشکل به کار می رود.
- تکوینی (formative): جهت آگاهی یافتن از نحوه یادگیری آزمون شوندگان برای تعیین نقاط قوت و ضعف آنان به کار می رود
- ارزشیابی تراکمی (summative): برای تمامی آموخته های آزمون شوندگان در طول یک دوره آموزشی بکار می رود.

انواع آزمونهای پیشرفت تحصیلی

انواع آزمونهای تشریحی


```
graph TD; A[انواع آزمونهای تشریحی] --> B[محدود پاسخ]; A --> C[گسترده پاسخ]
```

محدود پاسخ

گسترده پاسخ

ویژگیهای
آزمونهای
گسترده پاسخ

عدم محدودیت
زمانی

عدم محدودیت
در پاسخ

نمونه سؤال آزمون گسترده پاسخ

به نظر شما ویژگی های یک امتحان مناسب چیست؟
توضیح دهید؟

موارد استفاده آزمون گسترده پاسخ

در این آزمون که آزمون شونده در پاسخ دادن آزاد است تا به نحوه منطقی و منسجم اندیشه های خود را بر روی کاغذ آورد جهت سنجش هدفهای ترکیب و ارزشیابی بکار می رود.

ویژگیهای آزمون محدود پاسخ

در دادن پاسخ آزادی کامل ندارند

محدودیت زمان پاسخ

محدودیت در مقدار پاسخ

جهت سنجش هدف فهمیدن ،
کار بستن، تحلیل

نمونه آزمون محدود پاسخ

یکی از انواع ارزشیابی، ارزشیابی تکوینی است، کاربردهای آن را بنویسید؟

«پاسخ خود را در 3 سطر بنویسید»

محاسن سوالهای تشریحی

- ❖ آسانی تهیه سوالهای تشریحی
- ❖ ارزیابی حدکثر توانایی فراگیران
- ❖ ارزشیابی سطوح بالای شناختی

معایب سوالهای تشریحی

❖ نمونه کوچکی از محتوای درس و هدفها را اندازه می گیرد.

❖ تصحیح برگه های امتحانی عینی نیست.

❖ تصحیح برگه ها بسیار وقت گیر است.

راهکارهای مناسب جهت بر طرف نمودن معایب آزمونهای تشریحی

- حتی المقدور از سؤالهای محدود پاسخ استفاده شود تا مقدار بیشتری از هدفهای آموزشی را در يك جلسه امتحانی مورد استفاده قرار گیرد.
- به جاي يك نوبت چندین نوبت امتحان به عمل آید.
- وقت لازم به هنگام نوشتن صورت سؤالا ، تا همه آزمودن شوندگان سؤال را درك کنند.
- در تصحيح از يك شیوه نمره گذاری یکنواخت از قبل تعیین شده استفاده شود.

قواعد تهیه سؤالهاي تشریحي در رابطه با هدف ها

رسم جدول مشخصات تا اینکه سؤالها به طور مستقیم با
هدفهاي آموزشی مربوط شوند.
سؤالهاي تشریحي فقط محدود به اندازه گیری هدفهاي
سطح بالا باشد.

در رابطه با آزمون شوندگان

حق انتخاب چند سوال از میان تعدادی سوال ندهید

جلوگیری از عقاید شخصی

زمان کافی جهت جواب سؤالات

افزایش مقدار سؤالات با سؤالات جواب کوتاه

اطلاع از عوامل ارزشیابی

تعریف آزمون کوتاه پاسخ

آزمونی است که از مجموعه سوالات مختصر که غالباً برای سنجش هدفهای آموزشی سطح پایین طرح می شود، تشکیل می یابد.

آزمون عيني (objective)

آزمونهاي هستند كه در آنها هم سؤال ها وهم
جوابها

در اختيار آزمون شوندگان قرار مي گيرد كه
درباره جوابهاي داده شده تصميماتي مي
گيرند.

آزمونهای
عینی به
سه دسته تقسیم
می شوند

چند گزینه ای
Multiple-choice

جور کردنی
matching

صحیح و غلط
True-false

توضیح مختصر آزمونهای عینی

- **صحیح و غلط:** در این نوع سؤالاها آزمون شونده جواب درست را از غلط تشخیص می دهد.
- **جور کردنی :** تعدادی پاسخ را با تعدادی پرسش جور می کند
- **چند گزینه ای :** جواب درست را از میان جوابهای پیشنهادی بر می گزیند

ویژگیهای مهم آزمونهای عینی

- تصحیح جواب آنها کاملاً دقیق و عینی انجام می گیرد
- نظر شخصی مصحح دخالتی ندارد

کاربرد آزمونهای عینی

اگر معلم بخواهد توانایی باز شناسی یا تشخیص دانشجویان را سنجش کند از این نوع آزمون استفاده می نماید.

نمونه سؤال صحیح و غلط

مجموعه زاویه های داخلی هر چهار ضلعي 360 درجه است ؟

غلط

صحیح

معایب و محاسن آزمونهای صحیح و غلط

معایب

❖ سنجش اطلاعات جزئی

❖ حدس زدن

❖ حفظ طوطی وار

❖ هدفهای سطوح پایین

محاسن

❖ زیادی تعداد سوالات در هر
جلسه امتحان

❖ عینی بودن تصحیح جوابها

❖ بیان موضوع در قالب
عبارات ساده

❖ سادگی تهیه

قواعد تهیه سؤالهای صحیح و غلط

سؤالها در حد ممکن ساده و مختصر باشند

سؤالها کاملا درست یا غلط باشند

از کلمات (غالبا، هرگز) پرهیز شود

طول سؤالهای غلط و صحیح یکسان باشد

تعداد سؤالهای غلط و صحیح یکسان باشد

عین جملات کتاب نباشد

هر سؤال یک هدف را بسنجد

آزمونهای جور کردنی (matching)

هر سؤال از دو ستون تشکیل شده است يك
ستون معرف پرسشها و ستون ديگر نشان
دهنده پاسخها است.

معایب و محاسن آزمونهای جور کردن

محاسن

- هدفهای آموزشی زیادی را در بر می گیرند
- سادگی تصحیح

معایب

- ابهام در راهنمایی
- مبهم بودن پرسشها
- دشواری تهیه
- یادگیری سطحی

معایب سؤالهای
جور کردنی که
به وسیله معلمان
تهیه شده اند

مبهم بودن
پرسشها

ناهمگون یا
مبهم بودن
پاسخها

طولانی بودن
پرسشها و
پاسخها

ابهام در
راهنماییها

قواعد تهیه سؤالهای جور کردنی

همگونی پرسش و پاسخ

پرسشها با شماره و پاسخها با حروف باشد

کوتاه بودن پرسش و پاسخ

هر یک از پاسخها برای تمام پرسشها درست جلوه کند

اطلاعات لازم در راهنما قرار گیرد

پرهیز از پرسشها و پاسخهای که کاملاً با هم جور شوند

مرتب کردن منطقی فهرست پاسخها

پرسش و پاسخ در یک صفحه باشند

از جملات نیمه تمام خوداری شود

هدف كلي

آشنایی با آزمونهای چند گزینه ای ، انواع این آزمونها،
محاسن و معایب آنها و یادگیری طرز تهیه آنها

آزمون چند گزینه ای (multiple choice)

شامل تعدادی سؤال است که هر يك از آنها از يك قسمت اصلي و تعدادی گزینه (پاسخ) تشكيل مي شوند که آزمون شوده از میان گزینه هاي، يك گزینه را انتخاب مي کند.

قسمتهای اصلی
سؤال چند
گزینه ای

گزینه انحرافی

گزینه درست یا
پاسخ سؤال

قسمت اصلی یا
تنه سؤال

تعدادگزینه های سوآلهای چند گزینه ای

تعدادگزینه ها(درست و انحرافی)از 3 تا 5 متغیر است
اما از لحاظ نظري هر چه گزینه ها بیشتر باشد امکان
حدس زدن کمتر است . اما آزمونهای چهار گزینه ای
رایج ترین است.

انواع سؤالهاي چند گزينه اي

- نوع تنها گزينه درست
- نوع بهترين گزينه
- نوع منفي

توضیح انواع سؤالات چند گزینه ای

- ☆ تنها گزینه درست : تنها یکی از گزینه ها درست و بقیه گزینه ها کاملاً غلط هستند.
- ☆ نوع بهترین گزینه : در این نوع همه گزینه ها درست هستند اما یکی از آنها از همه درست تر است.
- ☆ نوع منفي: تنه سؤال به صورت منفي است لذا همه گزینه ها به جزء یکی غلط هستند.

محاسن سؤالات چند گزینه ای

- ❖ انعطاف پذیری
- ❖ سنجش زیاد هدفهای آموزشی
- ❖ امکان حدس کمتر نسبت به آزمون صحیح و غلط
- ❖ تشخیص مشکلات دانش آموزی
- ❖ سادگی و عینیت در تصحیح

معایب سؤالات چند گزینه ای

دشواری تهیه

سنجش اطلاعات جزئی

در مقایسه با آزمون صحیح و غلط وقت
بیشتری خواهد

دخالت ریسک کردن

امکان تنبیه دانش آموز قوی

قواعد تهیه سوالات چند گزینه ای (الف)

هر سؤال یک هدف

کلمات منفی بر جسته شود

محل گزینه درست تصادفی باشد

هر سؤال یک مسئله

تاکید بر نقش گزینه انحرافی

کلمات قابل فهم باشد

قواعد تهیه سوالات چند گزینه ای (ب)

احتراز از منفی مضاعف

خودداری از تکرار مطلب

گزینه ها بین ۳ تا ۵ باشد

مطالب اصلی در تنه سوال

استقلال سوال از یکدیگر

تجانس گزینه ها

قواعد تهیه سوالات چند گزینه ای (ج)

طول گزینه درست در سؤاها متفاوت باشد

تنها یک پاسخ درست باشد

استفاده از موقعیت تازه برای فرایند پیچیده ذهنی

عبارات (همه موارد) یا (هیچ یک) به کار برده نشود

جای خالی در قسمت آخر باشد

در آزمونهای تکوینی از کلمه نمی دانم استفاده کنید

براي جلب آزمون شونندگان به گزينه انحرافي چه
بايد كرد؟

معلمان مي توانند از اشتباهات معمول دانش آموزان
در كلاس براي نوشتن گزينه هاي انحرافي
سؤالهاي خود استفاده كنند.

راههاي انتخاب محل گزينه هاي درست

- ✓ استفاده از نوعي نظم در ترتيب كه اين خود سبب مي شود گزينه انحرافي جاي تصادفي داشته باشد
- ✓ ترتيب بلندي يا كوتاهي طول پاسخها

هدفهاي دقيق آموزشي

از دانشجويان انتظار مي رود پس از مطالعه اين فصل
بتوانند:

- ✓ نوشتن سؤاليهاي امتحاني مناسب در رابطه با اندازه
گيري هدفهاي آموزشي مربوط به طبقات مختلف
- ✓ تهيه طرح آزمون جهت يکي از درسيهاي مقاطع

اولین گام در اجرای آزمون

اولین گام در اجرای آزمونهای پیشرفته تحصیلی آماده سازی آزمونها و شرایط اجرای آن است و تهیه پرسشنامه ها و پاسخنامه ها ، ترتیب یشت سر هم قرار گرفتن سؤالات مختلف، زمان و مکان آزمون نیاز به وقت فراوان دارد.

دو مزیت دسته بندی سؤاها
با توجه به نوع آنها

آسان سازی پاسخ دهی به
سؤاها از سوی آزمون
شوندگان

نظم فکری به
آزمون شوندگان

ترتيب قرار دادن سؤالهاي مختلف يك آزمون بر حسب نوع

- * سؤالهاي صحيح - غلط
- * سؤالهاي جور كردني
- * سؤالهاي چند گزينه اي
- * سؤالهاي كوتاه پاسخ
- * سؤالهاي تشريحي